

Café Social- keskustelukahvilan muistio 25.4.2018

Kahvilassa käytiin monipuolista keskustelua päihteistä. Sirpa Pekkarinen johdatteli aiheeseen esittelemällä EHYT ry:n aineistoa mm. nuuskan lisääntyvästä käytöstä.

Tutkimuksissa todettu, että nuorilla alkoholin ja tupakan käyttö on laskussa, mutta vastaavasti nuuskaa ja kannabista käytetään enemmän. Julkisuuteen on tuotu lähinnä positiivisia uutisia siitä, että alkoholin ja tupakan käyttö vähenee, mutta ei olla huomioitu muiden päihteiden kasvavaa suosiota. Esimerkiksi Jyväskylässä toimii rinkejä, josta nuuskaa tilataan. Katukaupassa yksi rasia maksaa n. 5-8euroa.

Valkoista nuuskaa markkinoidaan siistimpänä kuin mustaa/ruskeaa nuuskaa. Markkinointia on suunnattu nykyään enemmän myös tytöille, vaikka nuuskan käyttö on edelleen yleisempää pojilla. Lisäksi käytössä on energianuuskaa, joka ei sisällä nikotiinia. Sähkötupakan käyttö on yleistynyt kalleudesta huolimatta. Sähkötupakkaa ei kuitenkaan määritetä tupakkatuotteeksi, vaikka siinä on terveydelle haitallisia kemikaaleja. Tuotteita saa ostettua netistä, mutta tilaaja ei välttämättä edes tiedä minkä vahvuisia aineita sieltä on tilaamassa.

Porttiteoria ja mietojen päihteiden laillistaminen?

Keskustelua käytiin siitä, ovatko miedommat päihteet väylä vahvempiin päihteisiin ja pitäisikö miedommat huumeet laillistaa. Osa keskustelijoista on sitä mieltä, että esimerkiksi kannabiksen käyttöä ei pitäisi missään nimessä laillistaa. Osa keskustelijoista on sitä mieltä, että huumeiden käytöstä ei pitäisi rangaista, koska silloin nuoret eivät uskalla kertoa käytöstään seuraamusten pelossa. Tämä nähtiin ainoana syynä, miksi esimerkiksi kannabiksen käyttö voitaisiin laillistaa. Tämä voisi madaltaa kynnystä hakea apua ja auttaa, että nuoret voisivat kertoa päihteidenkäytöstä ilman pelkoa. Mutta taas toisaalta, madaltaisiko tällainen laki käyttökynnystä? Pohdittiin myös sitä, että jo ensimmäinen huumeen kokeilukerta voi johtaa psykoosiin ja vaikuttaa nuoren koko loppuelämään.

Nuorten asenteet kannabiksen käytön suhteen ovat muuttuneet myönteisemmäksi. Sen käyttöä pidetään lähes yhtä tavallisena kuin tupakointia, eikä mielletä yhtä vahvaksi huumeeksi kuin aiemmin. Päihteitä ei nähdä enää niin vaarallisina. Aineiden markkinoijat käyttävät asenneilmapiiriä hyväkseen, jolloin kokeilijoita ja käyttäjiä on helpompi saada. Keskustelussa nostettiin esille, miten päihteettömyyttä voitaisiin markkinoida ja tuoda oikeaa tietoa - tähän pitäisi keksiä jonkinlainen vastaisuus.



Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020



Aikuiset nuoren tukena

Tärkeänä päihteidenkäytöltä suojaavana tekijänä nähtiin, se että nuorilla on riittävästi turvallisia aikuisia elämässään läsnä. Turvallinen aikuinen voi olla joku muukin kuin oma vanhempi. Riittää, että välitetään ja ollaan läsnä.

Jyväskylän keskustan Forum-kauppakeskukseen on avattu nuorille kohtaamispaikka Bostari, jossa käy päivittäin 130-150 nuorta, parhaimmillaan 180 nuorta. Bostarissa mm. etsivän nuorisotyön työntekijät jututtavat ja viettävät aikaa nuorten kanssa. Nuorilla ei ole riittävästi paikkoja kokoontua ja nuoria parveilee tilan läheisyydessä hyvissä ajoin ennen sen avautumista. Tämä kertoo siitä, miten tärkeää nuorille on oma kohtaamispaikka. Nuoret kaipaavat omaa tilaa, jossa kokoontua ja tärkeää on myös se, että paikalla on aikuisia, joilla on heille aikaa ja kenen kanssa puhua asioistaan. Bostari auki ma-to klo 12-16.

Nuorten itsetunnon vahvistaminen on tärkeää ja tähän voivat vaikuttaa erityisesti vanhemmat, varhaiskasvatus, koulu ja lastensuojelu. Vahva itsetunto voi auttaa nuorta pysymään erossa päihteistä ja valitsemaan kaverinsa, eikä nuoren tarvitse hakea hyväksyntää esimerkiksi päihteitä käyttävistä porukoista. Monissa tutkimuksissa on todettu erityisesti nuorten tyttöjen olevan ahdistuneempia kuin pojat. Kiusaaminen, paineet kavereilta ja sosiaalisesta mediasta aiheuttavat tänä päivänä ahdistusta nuorelle.

Päihdeasioista toivottaisiin oikeaa tietoa, tässä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kokemusasiantuntijoita. Kokemusasiantuntijoiden käyttäminen on ollut hyvä keino tuoda tietoa nuorille ja aikuisille huumeidenkäytöstä ja sen seurauksista. Kokemusasiantuntijan pitäisi olla automaattinen osa työryhmissä, jotta päihdepalveluita pystytään kehittämään.

Kokemusasiantuntijuutta voitaisiin hyödyntää päihdepalveluiden lisäksi myös kouluissa. Terveystieteiden, opettajien, kuraattoreiden ja vanhempien pitäisi olla tietoisia päihdeasioista ja huomata käytön merkit ajoissa. Kokemusasiantuntijoiden käyttöä ei vielä osata riittävästi hyödyntää ja esteeksi voivat vielä tulla palkkiot ja matkakorvaukset.

Motivaation merkitys ja päihteistä eroon pääseminen

Päihteistä irtautuminen lähtee itsestä ja omasta motivaatiosta – miten motivaatiota päihteiden käytön lopettamiseen voitaisiin tukea? Se on ydinkysymys eikä yksiselitteistä vastausta ole olemassa. Tieto asiasta on tärkeää, mutta se ei riitä. Päihteidenkäyttöön voi olla vaikea puuttua, kun nuori varsinkin aluksi ajattelee päihteidenkäytön olevan hienoa ja kivaa. Päihteitä käyttävä kaveriporukka on tärkeä ja pitää tiukassa otteessa. Nuori voi kokea

kuuluvansa porukkaan eikä halua siitä pois. Päihteitä käyttävä pohtii myös sitä, että lopetettuaan voi jäädä kavereiden ulkopuolelle.

Huumeista vieroittautuminen on mahdollista psykososiaalisen tuen ja siihen mahdollisesti liitettävän lääkkeellisen hoidon avulla. Pelkillä lääkkeillä ei kuntoutu vaan työtä täytyy tehdä myös mielen kanssa. Haasteena ovat irrottautuminen ystäväpiiristä ja ihmissuhteiden korjaaminen esimerkiksi vanhempiin tai muihin läheisiin. Riittävän pitkä kuntoutus on edellytys pysyvälle muutokselle, koska usein joudutaan opettelemaan myös elämän perusasioita. Ei voida olettaa, että ihminen kuntoutuu kuukaudessa vuosien päihteidenkäytön jälkeen, vaikka oma halu ja motivaatio olisivat jo olemassa. Päihdekuntoutuksen on oltava riittävän pitkää, yksilöllistä ja asiakaslähtöistä.

Kevään viimeinen Café Social - keskustelukahvila **ke 23.5. 14–16** Koskessa, kokoustila MAT100.

Aiheena Osallisuus sosiaalityön tukena – yksinäisyshankkeen kokemuksia ja keskustelua.

Muistion laati Veera Koivu ja Marianne Kuorelahti

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

